

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Пахаренко В. О., Пахаренко В. В.,
Яковлєва Р. А.

ПЛАСТМАСИ В БУДІВНИЦТВІ

Видання 3-є, перероблене та доповнене

2016

УДК 691(075.8)
ББК 30.3я73
П 90

*Затверджено Міністерством освіти і науки,
молоді та спорту України як підручник для студентів
будівельних спеціальностей вищих навчальних закладів
(Лист № 1/11-1240 від 26.02.2010)*

Рецензенти:

В.А. Андронов — проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту МНС України, доктор технічних наук, професор.

О.Г. Вандаловський — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри будівельних матеріалів та виробництв Харківського державного університету будівництва і архітектури.

Пахаренко В. О., Пахаренко В. В., Яковлєва Р. А.

П 90 Пластмаси в будівництві: Підручник. — К.: «Видавництво Ліра-К», 2016. — 352 с.
ISBN 978-966-2609-05-9

У даному посібнику систематизовано дані з переробки, одержання й застосування полімерних будівельних матеріалів, отримані авторами, а також вітчизняними й зарубіжними дослідниками. У посібнику наведено дані про класифікацію, властивості полімерних будівельних матеріалів залежно від їх призначення і сфер застосування. Наведено різні види обладнання і технологічні схеми установок, агрегатів і ліній для одержання полімерних будівельних виробів. Показано зв'язок між параметрами переробки та технологічними й експлуатаційними властивостями отриманих полімерних матеріалів, а також наведено застосування та кріплення полімерних виробів будівельного призначення. Розглянуто питання техніки безпеки та охорони навколишнього середовища при отриманні й застосуванні пластмас у будівництві, пожежної небезпеки цих матеріалів.

Призначений для студентів будівельних та хімічних спеціальностей вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, наукових співробітників та фахівців, що працюють у галузі будівництва та полімерного виробництва.

УДК 691(075.8)
ББК 30.3я73

ISBN 978-966-2609-05-9

© В.О. Пахаренко, В.В. Пахаренко,
Р.А. Яковлєва, 2012
© «Видавництво Ліра-К», 2012

Зміст

Передмова	6
Глава 1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПОЛІМЕРНІ БУДІВЕЛЬНІ МАТЕРІАЛИ	8
1.1. Класифікація полімерних будівельних матеріалів	9
1.2. Особливості поведінки полімерних будівельних матеріалів у процесі експлуатації	10
1.3. Структурно-механічні властивості, реологічні й теплофізичні характеристики полімерів та композицій, що застосовуються для будівельних матеріалів	21
Л і т е р а т у р а	33
Глава 2. ОДЕРЖАННЯ І ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ РУЛОННИХ, ПЛИТКОВИХ І НАЛИВНИХ ПОЛІМЕРНИХ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	35
2.1. Одержання і галузі застосування рулонних матеріалів для гідроізоляції	35
2.2. Одержання і галузі застосування полімерних рулонних матеріалів для підлог	41
2.2.1. Виробництво полівінілхлоридного лінолеуму валково-каландровим методом	43
2.2.2. Виробництво полівінілхлоридного лінолеуму промазним методом	47
2.2.3. Виробництво полівінілхлоридного лінолеуму екструзійним методом	50
2.2.4. Виробництво алкідного лінолеуму	53
2.2.5. Виробництво реліну	60
2.2.6. Одержання пергамінового лінолеуму	61
2.2.7. Одержання колоксилінового лінолеуму	61
2.3. Виготовлення полімерних наливних підлог	65
2.4. Одержання і галузі застосування полімерних плиток для підлоги та стін	73
2.5. Одержання полімерних рулонних матеріалів для оздоблювання стін	79
2.5.1. Плівки полівінілхлоридні без підоснови	79
2.5.2. Плівки полівінілхлоридні підосновні	80
2.5.3. Шпалери, що миються	81
2.5.4. Ворсові шпалери	87

2.5.5. Лінкруст	88
2.6. Одержання і властивості полімерних рулонних матеріалів для дахів тимчасових будівель і споруд	89
2.7. Методи кріплення рулонних та плиткових полімерних матеріалів	107
Л і т е р а т у р а	119

**Глава 3. ОДЕРЖАННЯ І ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ ЛИСТОВИХ
ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ
В БУДІВНИЦТВІ . . . . .**

3.1. Одержання і галузі застосування монолітних листів для внутрішнього й зовнішнього оздоблення споруд	121
3.1.1. Одержання і застосування одношарових листів	121
3.1.2. Одержання і застосування багатошарових листів	129
3.1.3. Одержання і застосування наповнених листів	131
3.2. Одержання спінених полімерних листів різного призначення і теплозвукоізоляційних матеріалів	146
3.3. Методи кріплення листових полімерних матеріалів	158
Л і т е р а т у р а	161

**Глава 4. ОДЕРЖАННЯ І ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІМЕРНИХ
ПОГОНАЖНИХ ВИРОБІВ ТА КАБЕЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ,
ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ В БУДІВНИЦТВІ . . . . .**

4.1. Одержання плінтусів, наличників, кутиків, профілів	163
4.2. Одержання віконних і дверних профілів з полівінілхлоридних композицій	168
4.3. Одержання полімерних труб різного призначення	175
4.4. Одержання кабельної продукції	188
Л і т е р а т у р а	199

**Глава 5. ОДЕРЖАННЯ І ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІМЕРНИХ
СПОЛУЧНИХ, З'ЄДНУЮЧИХ, КРІПІЛЬНИХ ДЕТАЛЕЙ,
АРМАТУРИ Й АРХІТЕКТУРНИХ ВИРОБІВ . . . . .**

Л і т е р а т у р а	227
-------------------------------	-----

**Глава 6. ОДЕРЖАННЯ І ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ КЛЕЇВ І МАСТИК
ДЛЯ БУДІВЕЛЬНИХ ЦІЛЕЙ . . . . .**

6.1. Склад і одержання полімерних клеїв та мастик	228
6.1.1. Додатки до полімерних клеїв і мастик	229
6.1.2. Класифікація клеїв і мастик	232
6.1.3. Полімерні клеї і мастики	233
6.2. Методи нанесення клеїв і мастик на різні поверхні та їх з'єднання	254
Л і т е р а т у р а	257

**Глава 7. УТИЛІЗАЦІЯ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ,
ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В БУДІВНИЦТВІ . . . . .**

260

7.1. Утилізація технологічних відходів, що утворюються при виробництві полімерних будівельних матеріалів	260
7.2. Утилізація відходів вживаних полімерних будівельних матеріалів	267
7.2.1. Переробка вживаних поліолефінів	268
7.2.2. Переробка вживаного полістиролу	273
7.2.3. Переробка вживаного поліетилентерефталату (ПЕТФ)	274
7.2.4. Переробка вживаного полівінілхлориду (ПВХ)	287
Л і т е р а т у р а	292

**Глава 8. ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ Й ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ПРИ ОДЕРЖАННІ ТА ЗАСТОСУВАННІ
ПЛАСТМАС У БУДІВНИЦТВІ 294**

8.1. Шкідливі речовини у вихідних матеріалах як основах зв'язуючих полімерних будівельних матеріалів	294
8.2. Техніка безпеки при застосуванні полімерних будівельних матеріалів	305
8.3. Експлуатація полімерних будівельних матеріалів	308
8.4. Санітарно-гігієнічні властивості полімерних будівельних матеріалів та залежність їх від технології виробництва	309
8.5. Виробничий травматизм	316
Л і т е р а т у р а	323

**Глава 9. ПОЖЕЖНА НЕБЕЗПЕКА ПОЛІМЕРНИХ
БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ 324**

9.1. Особливості горіння полімерних матеріалів	324
9.2. Методи зниження горючості композиційних полімерних матеріалів	325
9.2.1. Синтез негорючих полімерів	326
9.2.2. Хімічна модифікація полімерів	327
9.2.3. Застосування антипіренів	328
9.2.4. Вплив сповільнювачів горіння й наповнювачів на властивості полімерів	335
9.3. Методи дослідження пожежної небезпеки композиційних полімерних будівельних матеріалів	338
9.4. Токсичність продуктів піролізу й горіння композиційних полімерних будівельних матеріалів	345
Л і т е р а т у р а	346